

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI İÇİN “GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ DERSLERİNE İLİŞKİN ÖZYETERLİK ALGISI ÖLÇEĞİ” GELİŞTİRME ÇALIŞMASI

Koray ÇELENK¹, Yavuz ŞEN²

ÖZ

Bu araştırmada, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim programında yer alan Geleneksel Türk Müziği (Geleneksel Türk Halk Müziği/Geleneksel Türk Sanat Müziği) derslerine ilişkin özyeterlik algısının belirlenmesi için ölçek geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubu, Atatürk Üniversitesi, Niğde Üniversitesi (Ömer Halisdemir Üniversitesi), Uludağ Üniversitesi ve Pamukkale Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören toplam 97 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırma betimsel desenden oluşan bir çalışmadır. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmış olup, hem alan hem de alan dışı özyeterlik ölçekleri incelenmiş, literatür taraması yapılmış ve araştırma sonucunda müzik öğretmeni adaylarının Geleneksel Türk Müziği derslerine ilişkin özyeterlik algılarını belirleyebilmek amacıyla bir özyeterlik algısı ölçeği geliştirilmiştir. Ölçeğin geçerliği için bir madde havuzu oluşturulmuş, maddeler uzman görüş formu hazırlanarak değerlendirilmeye sunulmuş, maddelerin kapsam geçerlik oranları (KGO) ve sonra da tüm ölçeğin kapsam geçerlik indeksleri elde edilerek 0,05 yanılma düzeyinde istatistiksel anlamlılığı test edilmiştir. Ölçeğin yapı geçerliğini tespit etmek amacıyla faktör analizi yapılmış, ölçeğin tek faktörlü bir yapıya sahip olduğu ve yapı geçerliğini sağladığı belirlenmiştir. Ölçeğin güvenirliği için ise, pilot uygulama yapılarak bu doğrultuda güvenirlik katsayısı (Cronbach's Alpha = 0.842) olarak tespit edilmiş ve ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Geliştirilen bu ölçeğin, müzik öğretmeni adaylarının Geleneksel Türk Müziği derslerine ilişkin özyeterlik algısının belirlenmesi amacıyla kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Türk Müziği (GTM), Geleneksel Türk Halk Müziği (GTHM), Geleneksel Türk Sanat Müziği (GTSM), Müzik Öğretmenliği Programı, Özyeterlik Algısı.

¹ Yrd. Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bilimleri Bölümü, Erzurum/Türkiye, koraycelenk(at)atauni.edu.tr

² Yrd. Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bilimleri Bölümü, Erzurum/Türkiye, yavuzsen(at)atauni.edu.tr

THE PROGRESS STUDY OF TRADITIONAL TURKISH MUSIC LESSONS SELF-EFFICACY PERCEPTION SCALE FOR MUSIC TEACHING PROGRAMME

ABSTRACT

The aim of this research is to develop a scale in order to determine the perspective of self-efficacy related to the course Traditional Turkish Music (Traditional Turkish Folk Music/Traditional Turkish Classical Music), which takes place in the curriculum of Faculty of Education, Department of Fine Arts Education, Division of Music Education. The working group of this research consists of 97 students who receive training in the division of Music Education in Atatürk, Niğde (Ömer Halisdemir), Uludağ and Pamukkale Universities. The research is a descriptive study. In the research, general scanning method has been used, self efficacy- scale both in and non-area have been examined, literature review has been done and a scale, as research result, has been developed in order to determine possible Music teachers' perspective of self-efficacy related to the course Traditional Turkish Music. An item pool has been formed for the validity of the scale, having prepared an expert opinion form the items have been submitted for consideration, getting the content validity ratios (CVR) of the items and the content validity index of the whole scale, taking the margin of error of 5 percent, statistical significance has been tested. To determine the construct validity of the scale the factor analysis has been made and it has been confirmed that the scale has a single factor structure and establishes construct validity. Pilot scheme has been done to check the validity of the scale. Within this scope, the reliability coefficient of the scale has been calculated as 0.842 cronbach's alpha and the scale developed is highly reliable. As a result, the scale developed is a valid and reliable tool to determine possible Music teachers' perspective of self-efficacy related to the course Traditional Turkish Music.

Key Words: Traditional Turkish Music (TTM), Traditional Turkish Folk Music (TTFM), Traditional Turkish Classical Music (TTCM), Music Teaching Programme, Self-efficacy Perception.

Çelenk, Koray ve Şen, Yavuz. "Müzik Öğretmenliği Programı İçin Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Özyeterlik Algısı Ölçeği Geliştirme Çalışması". İdil 6. 28 (2016): 131-150.

Çelenk, K. ve Şen, Y. (2016). Müzik Öğretmenliği Programı İçin Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Özyeterlik Algısı Ölçeği Geliştirme Çalışması. İdil, 6 (28), s. 131-150.

1. Giriş

Self-Efficacy kavramı Türkçeye farklı şekillerde tercüme edilerek kullanılmıştır. Kavramın “yetkinlik beklentisi”, “öz-yeterlik beklentisi”, “öz-yeterlik inancı”, “öz-yeterlik algısı”, “öz-yetkinlik”, “öz-yeterlik” gibi çevirileri olduğu görülmektedir (Aksoy ve Diken, 2009; Tabancalı ve Çelik, 2013’den akt. Yağcı ve Aksoy, 2015: 90). Farklı kavramlar kullanılsa da bu çalışmaların hepsi Bandura’nın özyeterlik (self-efficacy) kavramına atıfta bulunmaktadır.

Senemoğlu (2007) tarafından yapılan tanımda özyeterlik; “bireyin gelecekte karşılaşılabileceği güç durumların üstesinden gelmede ne derece başarılı olabileceğine ilişkin kendisi hakkındaki yargısıdır” (s. 230). Bandura (1977), bireyin kendi ile ilgili bu yargısını özyeterlik (self-efficacy) olarak açıklamıştır. Özyeterlik, Sosyal Bilişsel Kuramın önemli değişkenlerinden biridir ve bu kavram ilk defa Bandura tarafından kullanılmıştır. Bandura (1977), özyeterliği “bireyin, bir görevi yerine getirmek için harekete geçip geçmemesine, zorluklar karşısında ne kadar çaba harcayacağına, belli bir performans göstermek için gerekli etkinlikleri organize edip, başarılı olarak yapma kapasitesi hakkında kendine ilişkin yargısı” olarak tanımlar (Bandura, 1977’den akt. Yokuş ve Yürüdü, 2015: 24).

Kişinin yapacağı bir işe yönelik olan bireysel yargıları, içsel ve dışsal nedenler gibi farklı etmenlerden etkilenebilir. Mathews (2005), kişinin bir işi başarmasına yönelik motivasyonunun ve becerinin tek başına yetenekten ve bilgiden çok, o işe karşı geliştirilen özyeterlik algısı tarafından belirlendiğini belirtmiştir. Yapılacak olan işe dair bilgi ve beceri kazanımının da seviyesini özyeterlik algıları belirlemektedir (Akt. Şeker ve Bilen, 2010: 116).

Bandura’ya göre özyeterlik algısı, insanların kendilerine ilişkin düşünce ve duygularını etkileyebileceği gibi, belirli bir duruma yönelik güdülenme düzeylerini ve davranışlarını da etkileyebilir. Özyeterlik algısı, yeterliliğimize yönelik bir inançtır. Amaçlarımıza ulaşmak için belirli davranışları organize etmek ve onu gerçekleştirmek için gereklidir (Yağcı ve Aksoy, 2015: 90). Bandura, özyeterlik algısının bireyin etkinliklerinin seçimini, güçlükler karşısındaki sebatını, çabalarının düzeyini ve performansını etkilediği görüşünü savunmuştur. Bu görüşü destekleyen birçok araştırma, özyeterlik algısı yüksek olan bireylerin, bir görevi başarmak için büyük çaba gösterdiklerini, olumsuzluklar karşısında ısrarlı ve sabırlı olduklarını göstermektedir (Schunk, 1995’ten akt. Yokuş ve Yürüdü, 2015: 24).

Buradan hareketle araştırmada, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri, Müzik Eğitimi Anabilim Dalları’ndaki öğretmen adaylarının GTM (GTHM-GTSM) derslerine yönelik özyeterlik algılarını tespit edebilmek için bir özyeterlik algısı ölçeği geliştirilmesi amaçlanmıştır.

1.1. Geleneksel Türk Müziği Türleri

Bir sanat endişesi olmadan, halkın duygu ve düşüncelerini, sevinç ve acılarını, yiğitlik, göç, sıla özlemi ve daha güncel yaşamın toplumsal olaylarını, sade, fakat içten gelen ezgilerle anlatabilen ve halkın ortak yaratma gücünün ürünü olan müzik, halk müziği kavramını içerir (Arseven, 1992: 15). Diğer bir tanıma göre; halk sanatçılarının yarattığı sözlü ve sözsüz müzik ürünlerine, geleneksel halk müziği denir. Halk müziği ürünleri içinde pek çoğunun yaratıcısı bilinmemektedir. Yaratıcısı bilinen halk müziği ürünleri de vardır. Karacaoğlu, Pır Sultan Abdal, Koroğlu, Emrah, Âşık Veysel sözlü-ezgili ürünleri bilinen halk sanatçılarından bazılarıdır. Bugün, halk müziğimiz bir yandan geleneksel yöntemlerle yaşamakta- yaşatılmakta, bir yandan da notalarıyla öğrenilmekte ve seslendirilmektedir (Yıldız, 2006: 309-310).

Osmanlıdan kalan çok zengin bir miras olan Klasik Türk Müziği dünyanın en önde gelen makamsal müzikleri arasında yer almaktadır. Günümüzde Klasik Türk Müziği tabiri Osmanlı döneminde yüksek bir düzeye erişmiş makamsal sanat müziği için kullanılmaktadır (Can, 2009: 64-72). Osmanlı döneminde pek çok farklı kültürü harmanlayarak gelen Türk müzik kültürü, kendi kişisel karakterini XV. yüzyılda oluşturmaya başlamıştır. Bu yüzyılda, dönemin padişahlarının da himayesiyle ilim ve sanat hayatında çok parlak bir dönem yaşanmış, dünyanın çeşitli bölgelerinden birçok müzisyen, Osmanlı ülkesine gelerek başta İstanbul olmak üzere Edime, Bursa gibi merkezlerde toplanmıştır. İlim ve sanata gösterilen bu ilginin sonucunda Türk müzik tarihinin ilk Türkçe kitapları yazılmaya başlamış ve çok sayıda eser üretilmiştir. Bu dönemden itibaren yazılan müzik yazmalarında Geleneksel Türk Sanat Müziği'nin çok kültürlü yapısının izlerini görmek mümkündür (Levendoglu, 2005: 256).

Klasik Türk Müziği için Türk Sanat Müziği ve Geleneksel Türk Sanat Müziği adlarının da kullanıldığı görülmektedir. Klasik Türk Müziği günümüz müzik oluşumlarına zemin hazırlayan, diğer türlere canlılık ve güç kazandıran ana müzik kaynaklarımızdan biridir (Can, 2009: 64-72).

Araştırma problemi kapsamında Geleneksel Türk Halk Müziği ve Geleneksel Türk Sanat Müziği derslerine ilişkin özyeterlik algısı inceleneceğinden bu derslerin programdaki yerine değinilmiştir.

Geleneksel Türk Halk Müziği (GTHM) ve Geleneksel Türk Sanat Müziği (GTSM) dersleri, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğretim Programındaki Müzik Öğretmeni adaylarının formasyonlarını tamamlamaları için gerekli olan zorunlu dersler arasındadır. Araştırma kapsamında ele alınan bu derslere; YÖK'ün 1994 çerçeve programında bakıldığında, üçüncü sınıfın birinci (5.yarıyıl) döneminde "Türk Halk Müziği", ikinci (6.yarıyıl) döneminde "Türk Sanat Müziği" adı altında yer verilmiştir. 2006-2007 çerçeve programında ise, ikinci sınıfın birinci (3.yarıyıl) döneminde "Geleneksel Türk

Halk Müziği”, ikinci sınıfın ikinci döneminde (4.yarıyıl) “Geleneksel Türk Halk Müziği Uygulaması” adı altında yer almaktadır. “Geleneksel Türk Sanat Müziği” dersi, üçüncü sınıfın birinci döneminde (5.yarıyıl) yer alırken üçüncü sınıfın ikinci döneminde (6.yarıyıl) ise “Geleneksel Türk Sanat Müziği Uygulaması” adı altında yer aldığı görülmektedir (eobs.atauni.edu.tr/Program/P3.aspx).

1.2. Amaç

Bu araştırmada, Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim programında yer alan Geleneksel Türk Müziği (Geleneksel Türk Halk Müziği/Geleneksel Türk Sanat Müziği) derslerine ilişkin özyeterlik algısının belirlenmesi için ölçek geliştirilmesi amaçlanmıştır.

1.3. Yöntem

Bu araştırma, betimsel araştırmalardan tarama modeli (Survey) ile yürütülen bir araştırmadır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2008: 79).

Buradan hareketle araştırmada, hem alan hem de alan dışı özyeterlik ölçekleri incelenmiş, literatür taraması yapılmış ve konuyla ilgili olduğu düşünülen başlıklara yer verilip, bu çerçevede bir özyeterlik algısı ölçeği geliştirilmiştir.

1.4. Evren ve Çalışma Grubu

Çalışmanın evrenini, Eğitim Fakültelerinin Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu ise, rastgele (random) seçilen, Atatürk Üniversitesi, Niğde Üniversitesi (Ömer Halisdemir Üniversitesi), Uludağ Üniversitesi ve Pamukkale Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören toplam 97 öğrenci oluşturmaktadır.

1.5. Veri Toplama Teknikleri

Veri, araştırma sürecinde “anlam çıkarmak veya sonuca varmak için kullanılan nicelikler, olaylar, kayıtlar veya sayı kümeleri” olarak ifade edilmektedir (Arseven, 2001: 117)

Alan araştırmaları için verilerin toplanma yöntemi, araştırmada ele alınan problemlerin özelliklerine ve araştırmanın amacına göre değişir. Bunlarla birlikte veri toplamayı önce iki bölümde incelemek gerekir.

Her araştırma için araştırmada ele alınan veya alınması planlanan problem hakkında yazılı kaynaklar taranır. Yazılı kaynaklardan veri toplama; araştırmanın çerçevesini belirlemek ve bu konuda şimdiye kadar nelerin yapıldığını ortaya koymak için yapılan bir çalışmadır. Deneklerden veri toplama ise insanlara ait niteliklerin, araştırmalar için veri olarak kullanılmasında izlenen yöntemlerden biridir. Anket yöntemi ile veri toplama, survey (saha) araştırmalarında çok yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir (Arseven, 2001: 120-121).

Bu bilgiler ışığında, GTHM ve GTSM özyeterlik algısını ölçmek için 5'li Likert tipinde ve “Her zaman”, “Genellikle”, “Karasızım”, “Nadiren” ve “Hiçbir zaman” seçeneklerinden oluşan 50 soruluk bir ölçek hazırlanmış ve ölçeğin geçerliğini test etmek amacı ile uzman görüşlerine sunulmuştur.

1.5.1. Uzman Görüşlerine Dayalı Olarak Madde Havuzunun Oluşturulması

Özyeterlik algısı ölçeği maddelerini belirlemek amacıyla araştırmacılar tarafından literatür çalışması yapılmış, Müzik Öğretmenliği Programı İçin Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin özyeterlik algısını ölçmeye yönelik 50 madde oluşturulmuştur. Bu maddeler uzman görüşüne sunularak hem kapsam geçerliği hem de iç geçerlik için ölçülecek yapıyı ölçüp ölçemeyeceği belirlenmiştir. Bu ifadelerin birer ölçek maddesi olarak ele alınıp alınamayacağına ilişkin görüşleri doğrultusunda, konu alanı uzmanlarına başvurulmuştur. İncelenen özyeterlik algısı ölçeği maddeleri 24'e düşürülmüştür. Madde havuzu oluşturulurken başvuru alan uzman grubu özellikleri Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Madde Havuzu Oluşturulurken Görüşleri Alınan Uzman Grubu Özellikleri

Üniversitesi	Unvanı	Alanı
1. Atatürk Üniversitesi	Doç. Dr.	Ölçme-Değerlendirme
2. Atatürk Üniversitesi	Doç. Dr.	Eğitim Bilimleri
3. Atatürk Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr.	Müzik Eğitimi
4. Atatürk Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr.	Müzik Eğitimi
5. Atatürk Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr.	Türk Dili ve Edebiyatı

1.5.2. Kapsam Geçerliği İçin Uzman Görüşlerinin Alınması

Aday özyeterlik ifadelerinin belirlenmesinden sonra, aday ölçeğin kapsam geçerliğinin ortaya konması için uzmanlara bu kez Tablo 2'de örneği gösterildiği şekilde yapılandırılmış bir form ile tekrar başvurulmuştur. Özyeterlik ifadeleri (cümleleri), Tablo 3'de belirtilen uzmanların görüşleri doğrultusunda Tablo 4'te verilen KGO (Kapsam Geçerlik Oranı) oranlarına göre analiz edilmiş olup 24 madde 14 maddeye düşürülmüştür. KGO oranlarına ilişkin analiz sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 2. Kapsam Geçerliliği İçin Yapılandırılmış Uzman Görüş Formu Örneği

Aşağıda verilen ifadelerin, GTM derslerine yönelik özyeterliliği ölçüp ölçmediğine ilişkin görüşünüzü (X) şeklinde işaretleyerek belirtiniz. Eğer bu konuda önerileriniz var ise bunları ek formda belirtiniz.	Uygun Düzeltilmeli Uygun Değil
1. GTM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim.	
2. GTM derslerinde öğrendiklerimi uygulamaya dökmem.	
3. GTM derslerinde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi artırdığına inanıyorum.	
4. GTM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum.	

Tablo 3. Kapsam Geçerliliği İçin Görüşleri Alınan Uzman Grubu Özellikleri

Üniversitesi	Unvanı	Alanı
1. Atatürk Üniversitesi	Doç. Dr.	Ölçme-Değerlendirme
2. Atatürk Üniversitesi	Doç. Dr.	Eğitim Bilimleri
3. Atatürk Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr.	Müzik Eğitimi
4. Atatürk Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr.	Müzik Eğitimi
5. Atatürk Üniversitesi	Yrd. Doç. Dr.	Müzik Eğitimi

Uzman görüşlerini nicel analizlere tabi tutabilmek için öncelikle ölçekteki aday maddelerinin kapsam geçerlik oranları (KGO) ve sonra da tüm ölçeğin kapsam geçerlik indeksleri elde edilerek 0,05 yanılma düzeyinde istatistiksel anlamlılığı test edilmiştir.

$$KGO = \frac{N_D - (N/2)}{(N/2)}$$

Burada N_D ; maddeyi olumlu bulan (uygun olduğunu ifade eden) uzman sayısını, N ise toplam uzman sayısını göstermektedir. KGO her bir maddenin kapsam geçerliliği değerini vermektedir. Bu değerler Tablo 4'deki minimum değerler ile karşılaştırılır. Eğer elde edilen değer tabloda verilen değerden büyük ise maddenin kapsam geçerliliği olduğu ifade edilir. Kapsam geçerlik oranları her bir madde için elde edilir.

Tablo 4. KGO'lar İçin 0,05 Anlamlılık Düzeyinde Minimum Değerler

Uzman Sayısı	Minimum Değer	Uzman Sayısı	Minimum Değer
5	0.99	13	0.54
6	0.99	14	0.51
7	0.99	15	0.49
8	0.78	20	0.42
9	0.75	25	0.37
10	0.62	30	0.33
11	0.59	35	0.31
12	0.56	40+	0.29

(Veneziano ve Hooper, 1997; akt. Yurdugül, 2005)

Uzman görüşleri doğrultusunda Tablo 4'de yer alan uzman sayısı ve minimum değerlere göre yapılmış analiz sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Kapsam Geçerlik Uzman Görüş Oranları

Madde No	Uygun	Düzeltilmeli	Uygun	Değil	(KGO)
M 1	5	0	0	0	1,00
M 2	5	0	0	0	1,00
M 3	1	0	4	0	-0,60
M 4	0	0	5	0	-1,00
M 5	5	0	0	0	1,00
M 6	0	0	5	0	-1,00
M 7	5	0	0	0	1,00
M 8	0	1	4	0	-1,00
M 9	5	0	0	0	1,00
M 10	5	0	0	0	1,00
M 11	0	0	5	0	-1,00
M 12	5	0	0	0	1,00
M 13	0	1	4	0	-1,00
M 14	5	0	0	0	1,00
M 15	5	0	0	0	1,00
M 16	5	0	0	0	1,00
M 17	2	1	2	0	-0,20
M 18	0	1	4	0	-1,00
M 19	5	0	0	0	1,00
M 20	5	0	0	0	1,00
M 21	0	1	4	0	-1,00
M 22	5	0	0	0	1,00
M 23	5	0	0	0	1,00
M 24	1	1	3	0	0,60
Kapsam Geçerlik Ölçütü= 0,99					
Kapsam Geçerlik İndeksi= 0,67					
Uzman Sayısı= 5					

Tablo 5'te görüldüğü üzere yapılan analizler sonucunda; 3, 4, 6, 8, 11, 13, 17, 18, 21 ve 24'üncü maddeler ölçekten çıkarılmıştır.

2. Ön Uygulama (Pilot Uygulama)

Özyeterlik algısı ölçeğinin madde istatistikleri (geçerlik-güvenirlik) özelliklerinin belirlenebilmesi için ön uygulama (pilot uygulama) yapılmıştır. Ölçme aracının geçerlik-güvenirlik özelliklerinin belirlenmesinde kullanılacak olan veri kümesi için 4 üniversitenin (Atatürk Üniversitesi, Niğde Üniversitesi (Ömer Halisdemir Üniversitesi), Uludağ Üniversitesi ve Pamukkale Üniversitesi) 4. sınıf öğrencilerine ulaşılmıştır. Bu üniversitelerin Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda öğrenim gören öğrencilerden geri dönüş alınan toplam 97 öğrenci, çalışmanın uygulamasına dâhil edilmiştir. Bu üniversiteler ve öğrenci sayıları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. Pilot Uygulama İçin Seçilen Üniversiteler ve Geri Dönen Ölçek Sayıları

Üniversite Adı	Geri Dönen Ölçek Sayısı
Atatürk Üniversitesi	30
Niğde Üniversitesi (Ömer Halisdemir Üniversitesi)	25
Uludağ Üniversitesi	24
Pamukkale Üniversitesi	18
Toplam	97

2.1. Ön Uygulama Verilerinin Analizi ve Madde Analizi

Ön uygulama aşamasında 97 öğrencinin 14 maddeye verdikleri olumlu ve olumsuz ifadelerle göre; ölçek değerleri 5'li likert şeklinde Tablo 7'de sayısal değerler biçiminde kodlanmıştır.

Tablo 7. Beşli Likert Puanlama Tablosu

Seçenek	Olumlu İfade Puanı	Olumsuz İfade Puanı
Her zaman	5	1
Genellikle	4	2
Kararsızım	3	3
Nadiren	2	4
Hiçbir zaman	1	5

2.2. Ölçeğin Yapı Geçerliğinin Belirlenmesi

Araştırmada ölçeğin yapı geçerliği faktör analizi ile test edilmiştir. Verilerin, faktör analizi için uygunluğu Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ve Barlett küresellik (sphericity) testi ile incelenebilir. Faktörleştirilebilirlik için KMO'nun

0,60'dan yüksek çıkması beklenir. Barlett testi, değişkenler arasında ilişki olup olmadığını kısmi korelasyonlar temelinde inceler. Hesaplanan ki-kare istatistiğinin anlamlı çıkması, veri matrisinin uygun olduğunun göstergesidir (Büyüköztürk, 2011: 126).

GTHM ve GTSM alanları için yapılan Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett küresellik (sphericity) testi sonuçları Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. GTHM-GTSM Faktör Analizi Uygunluğu Testi Sonuçları

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Örnekleme Yeterliği Ölçümü		Barlett Küresellik (sphericity) Testi		
		Ki-kare	sd	p
GTHM	0,856	484,07	91	0,000*
GTSM	0,845	510,47	91	0,000*

KMO'nun her iki alan için de 0,60'dan büyük çıkması ve Barlett testinde $p=0,000<0,05$ çıkması verilerin faktörleştirilebilir olduğunu ve faktör analizine uygun olduğunu göstermektedir.

GTHM ve GTSM özyeterlik algılarının toplam faktörleri Tablo 9. Toplam Varyans Açıklaması ve Tablo 10. Oransal Ortak Etken Varyans tablolarında gösterilmiştir.

Tablo 9. Toplam Varyans Açıklaması Tablosu

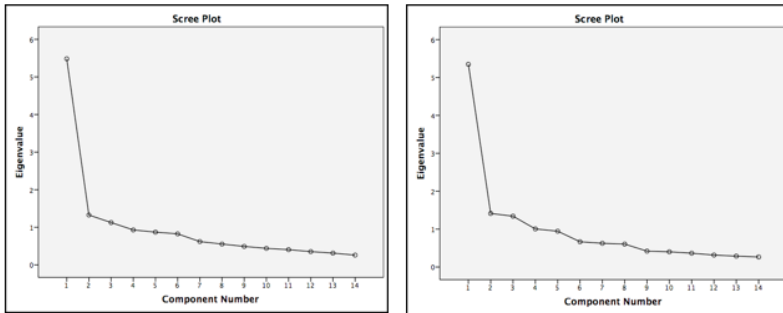
Maddeler	GTHM Özyeterlik Algısı			GTSM Özyeterlik Algısı		
	Başlangıç Özdeğerleri	Kareli Yüklerin Toplamı	Kareli Yüklerin Döndürülmüş Toplamı	Başlangıç Özdeğerleri	Kareli Yüklerin Toplamı	Kareli Yüklerin Döndürülmüş Toplamı
	Toplam	Varyans Yüzdesi	Yığılmalı Yüzde	Toplam	Varyans Yüzdesi	Yığılmalı Yüzde
1	5,482	39,160	39,160	5,348	38,202	38,202
2	1,327	9,476	48,636	1,413	10,094	48,296
3	1,127	8,047	56,683	1,341	9,578	57,874
4	,930	6,642	63,325	1,005	7,176	65,050
5	,871	6,223	69,548	,945	6,751	71,800
6	,825	5,895	75,443	,667	4,764	76,564
7	,621	4,433	79,876	,625	4,468	81,032
8	,554	3,959	83,835	,606	4,328	85,360
9	,491	3,510	87,345	,418	2,985	88,345
10	,439	3,139	90,484	,401	2,865	91,210
11	,405	2,891	93,375	,364	2,600	93,810
12	,354	2,527	95,901	,315	2,250	96,059
13	,314	2,241	98,143	,287	2,048	98,107
14	,260	1,857	100,000	,265	1,893	100,000

Tablo 10. Oransal Ortak Etken Varyans Tablosu

Maddeler	GTHM		GTSM	
	Başlangıç	Çıkarım	Başlangıç	Çıkarım
1	1,000	,569	1,000	,664
2	1,000	,605	1,000	,604
3	1,000	,598	1,000	,611
4	1,000	,588	1,000	,787
5	1,000	,589	1,000	,636
6	1,000	,378	1,000	,470
7	1,000	,620	1,000	,629
8	1,000	,577	1,000	,644
9	1,000	,538	1,000	,485
10	1,000	,521	1,000	,714
11	1,000	,559	1,000	,683
12	1,000	,723	1,000	,714
13	1,000	,375	1,000	,733
14	1,000	,696	1,000	,734

Tablo 9 ve Tablo 10 incelendiğinde, analize alınan 14 maddenin GTHM için öz değeri 1’den büyük olan 3 faktör ve GTSM için 1’den büyük olan 4 faktör altında toplandığı görülmektedir. Ölçeğe ilişkin açıklanan varyans GTHM için % 56,683 ve GTSM için % 65,050’dir. Maddelerle ilgili olarak tanımlanan faktörlerin ortak varyanslarının ise GTHM için 0,521 ile 0,696 arasında ve GTSM için 0,470 ile 0,787 arasında değiştiği gözlenmektedir. Buna göre, analizde önemli faktör olarak ortaya çıkan faktörlerin birlikte, maddelerdeki toplam varyansın ve ölçeğe ilişkin varyansın çoğunluğunu açıkladıkları görülmektedir.

Analizde önemli faktör sayısı özdeğer ölçütüne göre tanımlanarak özdeğer çizgi garfğinde de açıkça görülmektedir. Özdeğer çizgi grafiği Şekil 1’de gösterilmiştir.

Şekil 1. GTHM-GTSM Özdeğer Çizgi Grafiği

Grafikte hem GTHM hem de GTSM özyeterlik algısı için birinci faktörden sonra yüksek ivmeli bir düşüş gözlenmektedir. Bu durum, ölçeğin genel bir faktöre sahip olabileceğini göstermektedir. İlk faktörden sonraki faktörler ise genelde yatay bir görünüm sergilemektedir. Yani ilk faktörden sonraki faktörlerin varyansa olan katkıları birbirine yakındır. Buradan hareketle ölçek tek faktörlü olarak da düşünülebilir.

Burada, ölçekte yer alan maddelerin döndürme öncesindeki birinci faktör yük değerlerinin yüksek bulunması; birinci faktörün açıkladığı varyansın dikkate değer olması; birinci faktöre ait özdeğerin ikinci faktörün özdeğerinin 3 katından fazla olması ölçeğin tek boyutlu olduğunun kanıtı olarak değerlendirilebilir (Büyüköztürk, 2011: 137).

Buradan hareketle ölçeğin tek faktörlü olduğu ve yapı geçerliğini sağladığı söylenebilir.

2.3. Ölçeğin Güvenirlik Özelliklerinin Belirlenmesi

Pilot çalışmadan elde edilen verilerde madde-toplam korelasyonları incelenerek 14 madde üzerinden güvenirlilik analizi yapılmış ve madde-toplam korelasyonları incelenmiştir. Özyeterlik ölçeği güvenirlilik analizi tablosu GTHM için Tablo 8’de ve GTSM için Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 8. GTHM Madde Toplam Korelasyonları ve Maddelere İlişkin Güvenirlilik Katsayıları

Maddeler	Madde Silindiğinde Ölçek Ortalaması	Madde Silindiğinde Ölçek Varyansı	Düzeltilmiş Madde Toplam Korelasyonu	Madde Silindiğinde Cronbach's Alpha
1	86,08	167,139	,607	,830
2	87,06	190,204	-,252	,856
3	85,69	169,174	,524	,833
4	85,59	168,412	,495	,833
5	86,26	166,735	,640	,829
6	85,66	170,498	,483	,834
7	85,90	168,718	,503	,833
8	86,31	162,924	,657	,827
9	86,39	164,116	,609	,829
10	86,09	164,856	,625	,829
11	86,21	163,353	,597	,829
12	85,87	173,492	,312	,839
13	87,20	189,763	-,221	,857
14	87,73	191,427	-,289	,857

Tablo 9. GTSM Madde Toplam Korelasyonları ve Maddelere İlişkin Güvenirlik Katsayıları

Maddeler	Madde Silindiğinde Ölçek Ortalaması	Madde Silindiğinde Ölçek Varyansı	Düzeltilmiş Madde Toplam Korelasyonu	Madde Silindiğinde Cronbach's Alpha
1	86,04	165,686	,656	,828
2	87,12	191,839	-,325	,857
3	85,68	168,220	,545	,832
4	85,59	168,307	,531	,832
5	86,32	166,782	,607	,830
6	85,70	170,545	,480	,834
7	85,79	169,249	,448	,835
8	86,31	163,903	,601	,829
9	86,36	164,858	,573	,830
10	86,16	163,160	,645	,827
11	86,26	162,506	,566	,829
12	85,79	172,707	,323	,839
13	87,21	190,645	-,248	,858
14	87,71	188,312	-,184	,855

Tablo 8 (GTHM) ve Tablo 9'da (GTSM) verilen madde-toplam korelasyonları ve güvenirlilik katsayıları incelendiğinde güvenirliliği önemli derecede azaltan bir maddeye rastlanmamıştır.

Sonuç olarak Tablo 10'da görüldüğü gibi ölçeğin bütününe ilişkin güvenirlilik katsayısı (Cronbach's Alpha) 0.842 olarak elde edilmiştir. Özdamar (1999) alpha katsayısı değerlendirme ölçütünü şu şekilde belirtmiştir.

0.00 < α < 0.40 ise ölçek güvenilir değildir.

0.40 < α < 0.60 ise ölçek düşük güvenirliliktir.

0.60 < α < 0.80 ise oldukça güvenilirdir.

0.80 < α < 1.00 ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir (s. 522).

Tablo 10. Ölçeğin Bütününe İlişkin Cronbach's Alpha Güvenirlilik Katsayıları

Madde Sayısı	Cronbach's Alpha
GTHM 14	0.842
GTSM 14	

Tablo 10' da ölçek genel güvenirlilik katsayısına bakıldığında 0.80 < 0.842 < 1.00 referans aralığında, ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu görülmektedir.

Geçerlik-güvenirliliği test edilen nihai ölçek GTHM ve GTSM dersleri özyeterliliği'ne yönelik olmak üzere toplam 14 maddeden oluşmaktadır. Nihai ölçek Ek'te verilmiştir.

3. Sonuç ve Tartışma

Araştırma sonucunda müzik öğretmeni adaylarının Geleneksel Türk Müziği derslerine ilişkin özyeterlik algılarını belirleyebilmek amacıyla bir özyeterlik algısı ölçeği geliştirilmiştir. Geliştirilen ölçek için, 50 maddelik bir soru havuzu oluşturulmuştur. Bu maddeler geçerlik için uzman görüşüne sunulurken, özyeterliliği ölçemeyeceği belirlenen 26 madde ölçekten çıkarılmıştır. Elde edilen 24 madde Kapsam Geçerlik Oranlarının (KGO) belirlenebilmesi amacıyla tekrar uzman görüşüne sunulurken analizleri yapılmış ve KGO'yu sağlamayan 10 madde daha ölçekten çıkarılarak, geçerliliği sağlayan 14 madde ölçekteki son halini almıştır. Belirlenen 14 maddeyi içeren ölçek, pilot uygulama çalışmasında Atatürk Üniversitesi, Niğde Üniversitesi (Ömer Halisdemir Üniversitesi), Uludağ Üniversitesi ve Pamukkale Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalları dördüncü sınıf öğrencilerine (n=97) uygulanmıştır.

“Müzik Öğretmenliği Programı İçin Geleneksel Türk Müziği Derslerine İlişkin Özyeterlik Algısı Ölçeği” geliştirmek amacıyla, uygulanan 14 maddelik ölçekten elde edilen veriler için, her maddenin genel ölçek puanıyla ilişkisine (madde-toplam korelasyonuna) öncelik veren madde analizi yapılmıştır. Ayrıca ölçeğin yapı geçerliğini sağladığını tespit etmek amacıyla faktör analizi uygulanmıştır. Yapılan Keiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Barlett testleri sonucunda verilerin faktörleştirilebilir olduğu ve faktör analizine uygun olduğu belirlenmiştir. Faktör analizi sonucunda ölçeğin tek faktörlü olduğu ve yapı geçerliğini sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Beşli Likert tipinde hazırlanan ve 4 üniversiteden toplam 97 öğretmen adayına uygulanan ölçeğin Cronbach's Alpha güvenirlik testi yapıp, ölçeğin toplam güvenirlik katsayısı (Cronbach's Alpha) 0.842 olarak bulunmuştur.

Geliştirilen bu ölçeğin Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğretim programında yer alan Geleneksel Türk Müziği (Geleneksel Türk Halk Müziği/Geleneksel Türk Sanat Müziği) derslerine ilişkin özyeterlik algısının belirlenmesi amacıyla kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu düşünülmektedir.

Geleneksel Türk Müziği derslerine ilişkin müzik öğretmeni adaylarının özyeterlik algılarının tespiti, hem müzik eğitimi alan üniversite öğrencilerinin kültürümüze ait müziğe yönelik özyeterlik algılarını belirlemek, hem de programda yer alan Geleneksel Türk Müziği derslerinde başarıyı artırabilmek açısından önemlidir. Bu nedenle yapılan çalışmada geliştirilen ölçeğin, başka araştırmacılar tarafından kullanılabileceği ve Geleneksel Türk müziği derslerine ilişkin özyeterlik

algısını ölçmek için yapılacak yeni çalışmalara da kaynak oluşturacağı düşünülmektedir.

Müzik eğitimi alanında özyeterlik ölçeği geliştirme üzerine son yıllarda pek çok çalışma yapılmaktadır. Bu çalışmalara kısaca değinecek olursak;

Özmenteş (2011) “*Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik Ölçeğinin Geliştirilmesi*” adlı çalışmasında, ülkemizde eğitim ve müzik eğitimi araştırmalarında özyeterlik ile ilgili araştırmaların son yıllarda artış gösterdiğini ve eğitimbilimi alanına paralel olarak müzik eğitimi alanında da çeşitli özyeterlik ölçeklerinin geliştirildiğini belirtmektedir. Müzik öğretimine yönelik özyeterlik ölçeğinin geliştirilmesi çalışması kapsamında, “müzik öğretiminin alt boyutları saptanarak öğretmen adaylarının bu alanlardaki yeterlik algılarını ölçmeye yönelik sorular oluşturulmuştur. Bu alt boyutlar kavramsal düzeyde çalgı eğitimine, ses eğitimine, müzik kuramları öğretimine, müzik öğretim yöntemlerini uygulayabilmeye yöneliktir. 23 maddeden oluşturulan ölçeğin müzik öğretmenleri ve öğretmen adaylarının müzik öğretimlerine yönelik özyeterliklerini ölçerek” bu alana katkı sağladığı görülmektedir.

Gün ve Yıldız (2014) tarafından geliştirilen “*Müzik Öğretmeni Adaylarına Yönelik Piyano Performansı Özyeterlik Ölçeği*”, 25 madde ve “teknik düzey algısı”, “sahne kaygısı algısı”, “performans düzeyi algısı” olarak üç alt boyuttan oluşmaktadır. Performans öz yeterliği öğrencilerin sergilediği yeterlik düzeyinden ziyade kendilerini ne düzeyde yeterli algıladıklarını ifade etmektedir. Bu ölçek ile yapılacak bilimsel araştırmalarda (farklı yaş gruplarından bireylere de uyarlanarak) bireylerin piyano performanslarına ilişkin özyeterlik düzeyleri hakkında tespitlerde bulunulması amaçlanmıştır (s. 1064).

Ülkemizde yapılmış olan “müzik alanında özyeterlik” konularını içeren, bilimsel araştırmaların son yıllarda sayılarının arttığı görülmektedir (Akbulut, 2006; Otacioğlu, 2008; Afacan, 2008; Şeker ve Bilen, 2010; Özmenteş, 2011; Küçük, 2011; Çevik, 2011; Ekinci, 2013; Yokuş, 2014; Özmenteş, 2014; Gün ve Yıldız, 2014; Topoğlu, 2014; Yokuş ve Yürüdü, 2015; Milli, 2015; Yağcı ve Aksoy, 2015; Tunç ve Bulut, 2016; Kaya, 2016). Bu araştırmaların artarak devam etmesinin müzik eğitimi ve öğretimi adına alana katkı sağlayan bir süreç olduğu düşünülmektedir.

Tüm bu yapılan çalışmalarda müzik ve müzik eğitimi alanında özyeterlik ana başlığı altında özyeterlik, özyeterlik algısı, özyeterlik inancı gibi kavramlar üzerine çalışılmış ve çeşitli ölçekler geliştirilmiştir. Bu araştırmada ise Batı Müziği ağırlıklı eğitim veren Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalları Öğretim Programı’nda yer alan ve yeni düzenlemeyle 2 yarıyıl GTHM ve 2 yarıyıl da GTSM kapsamında verilen derslere karşı, müzik öğretmeni adaylarının özyeterlik algılarını ve Batı Müziği ağırlıklı müzik eğitimi alan bu adayların 4 dönem verilen GTM derslerine karşı özyeterlik algılarının yeterli düzeyde

olup olmadığının tespit edilmesi için kullanılabilecek bir ölçek geliştirmek amaçlanmıştır. Geliştirilen bu ölçeğin, alanda geliştirilen diğer ölçeklerle birlikte müzik eğitimi alanında destekleyici bir unsur olacağı ve GTM derslerine yönelik özyeterlik algılarını ölçmede kullanılabilecek bir araç olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

AFACAN, Şenol. (2008). “Müzik Öğretimi Öz Yeterlilik Ölçeği”, *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, Cilt 9, Sayı 1, (1-11).

AKBULUT, Efe. (2006). “Müzik Öğretmeni Adaylarının Mesleklerine İlişkin Özyeterlilik İnançları”, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt: III, Sayı: II, 24-33.

ARSEVEN, Ali Doğan. (2001). *Alan araştırma yöntemi ilkeler teknikler örnekler*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.

ARSEVEN, Veysel. (1992). Türk Halk Müziğinin Ezgisel Yapısı Üzerine. *Türk Halk Musikisinde Çeşitli Görüşler*. (Derleyen) Salih Turhan. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları: 1414, Türk Tarih Kurumu Basımevi.

BÜYÜKÖZTÜRK, Şener. (2011). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı İstatistik, Araştırma Deseni, SPSS Uygulamaları ve Yorum*. Ankara: Pegem Akademi.

CAN, Mehmet Cihat. (2009). Klasik Türk Müziği. *Türk kimliği II*. (Ed.) M. Çağatay Özdemir. İstanbul: Ötüken Neşriyat A.Ş.

ÇEVİK, Deniz Beste. (2011). “Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretimi Özyeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi”, *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 12, Sayı 1, 145-168.

EKİNCİ, Hatice. (2013). Öğretmen Adaylarının Özyeterlilik Algıları: Müzik, Resim ve Beden Eğitimi, *Turkish Studies*, Volume 8/3, p. 189-196.

GÜN, Elmas ve YILDIZ, Gökay. (2014). “Müzik Öğretmeni Adaylarına Yönelik Piyano Performansı Özyeterlilik Ölçeğinin Geliştirilmesi”, *Turkish Studies*, Volume 9/5, p. 1053-1065.

KARASAR, Niyazi. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi: kavramlar- ilkeler- teknikler*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

KAYA, Zeynep. (2016). “Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerinin Koro Dersine Yönelik Tutum, Özyeterlilik Algısı ve Akademik Başarılarının İncelenmesi”, *Current Research in Education*, Cilt: 2, Sayı: 1, 1-16.

KÜÇÜK, Duygu Piji. (2011). “Müzik Öğretmeni Adaylarının Müzik Yeteneğine İlişkin Özyeterlilik Algıları Özel Yetenek Sınavı Başarıları Ve Akademik Başarıları Arasındaki

İlişki”, *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, Sayı: 34, Sayfa: 171-181.

LEVENDOĞLU, Nazife Oya. (2005). Tarih içinde geleneksel Türk sanat müziği ve diğer kültürlerle etkileşimleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* Say: 19 Yıl: 2005/2. ss. 253-262.

MİLLİ, M. Selin. (2015). “Müzik Öğretmeni Adaylarının Genel Özyeterlik ve Müzik Yeteneğine Yönelik Özyeterlik Algılarının İncelenmesi”, *The Journal of Academic Social Science Studies*, Doi number:<http://dx.doi.org/10.9761/JASSS3176>, Number: 41, p. 417-431.

OTACIOĞLU, Sena Gürşen. (2008). “Müzik Öğretmenliği Okul Deneyimi I Uygulamalarına Katılan Öğretmen Adaylarının Öz Etkililik-Yeterlilik Düzeylerinin İncelenmesi”, *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 32, No: 1, 163-170.

ÖZDAMAR, Kazım. (1999). *Paket Program İle İstatistiksel Veri Analizi I*. (2. Baskı). Eskişehir: Kaan Kitabevi.

ÖZMENTEŞ, Gökmen. (2014). “Mesleki Müzik Eğitimi Alan Öğrencilerin Müzik Özyeterlikleri, Benlik Saygıları ve Bireysel Özellikleri Arasındaki İlişkiler”, *Eğitim ve Bilim Dergisi*, Cilt: 39, Sayı: 171.

SENEMOĞLU, Nuray. (2007). *Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya*, Ankara: Gönül Yayıncılık.

ŞEKER, Sadullah Serkan ve BİLEN, Sermin. (2010). “9 – 11 Yaş Grubu Çocuklarda Orff Schulwerk Destekli Keman Eğitiminin Keman Çalmaya Yönelik Özyeterlik Algıları Üzerindeki Etkisi”, *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi (BAED)*, 1 (2), 112-124.

TOPOĞLU, Onur. (2014). “Sınıf Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik İnançlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi”, *International Journal of Human Sciences*, 11 (2), 730-743. doi: 10.14687/ijhs.v11i2.3020.

TUNÇ, Turgay ve BULUT, Ferit. (2016). “Müzik Öğretmeni Adaylarının Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik İnançlarının İncelenmesi”, *Journal of Research in Education and Teaching*, Cil: 5, Sayı: 3, ISSN: 2146-9199.

YAĞCI, Ufuk ve AKSOY, Veysel. (2015). “Müzik Öğretmeni Adaylarının Akademik Özyeterlikleriyle Öğretmenlik Özyeterlikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 33, 89 – 104.

YILDIZ, Gökay. (2006). *İlköğretimde müzik öğretimi birinci kademe*. (2. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

YOKUŞ, Tuba. (2014). “Müzik Öğretmeni Adaylarının Eğitim Öğretme Özyeterlikleri Açısından Değerlendirilmesi”, *Sanat Eğitimi Dergisi, Cilt 2, Sayı 2, Volume 2, Issue 2, DOI:10.7816/sed-02-02-03*.

YOKUŞ, Tuba ve YÜRÜDÜR, Figen Esin. (2015). “Müzik Öğretmeni Adaylarının Üstbilişsel Farkındalık ve Özyeterlik Düzeyleri Arasındaki İlişki”, *Turkish Journal of Arts and Social Sciences, Volume 1, Number 1, 22-34*.

YURDUGÜL, Halil. (2005). *Ölçek Geliştirme Çalışmalarında Kapsam Geçerliği İçin Kapsam Geçerlik İndekslerinin Kullanılması. XIV. Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 28-30 Eylül, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.

İnternet Kaynakları

eobs.atauni.edu.tr/Program/P3.aspx [Erişim: 20.03.2016].

**Ek 1. GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ (GTHM-GTSM) DERSLERİNE İLİŞKİN ÖZYETERLİK
ALGISI ÖLÇEĞİ**

Aşağıdaki her ifadeyi okuduktan sonra, buna ne derecede katıldığınızı ya da katılmadığınızı, her iki ders için ayrı ayrı olmak üzere; ifadenin yanındaki kutucuklardan yalnızca bir tanesini (X) şeklinde işaretleyerek, belirtiniz. GTM: Geleneksel Türk Müziği GTHM: Geleneksel Türk Halk Müziği GTSM: Geleneksel Türk Sanat Müziği	GELENEKSEL TÜRK HALK MÜZİĞİ (GTHM)					GELENEKSEL TÜRK SANAT MÜZİĞİ (GTSM)				
	Hiçbir Zaman	Nadiren	Kararsızım	Genellikle	Her Zaman	Hiçbir Zaman	Nadiren	Kararsızım	Genellikle	Her Zaman
1. GTM dersleri ile ilgili kuramsal bilgilere dayanan soruları rahatlıkla cevaplayabilirim.	①	②	③	④	⑤	①	②	③	④	⑤
2. GTM derslerinde öğrendiklerimi uygulamaya dökmem.	①	②	③	④	⑤	①	②	③	④	⑤
3. GTM derslerinde öğrendiklerimin kendime olan güvenimi artırdığına inanıyorum.	①	②	③	④	⑤	①	②	③	④	⑤
4. GTM dersleri ile ilgili etkinliklerde başarılı olacağıma inanıyorum.	①	②	③	④	⑤	①	②	③	④	⑤
5. GTM dersleri ile ilgili konularda kendimi yeterli buluyorum.	①	②	③	④	⑤	①	②	③	④	⑤
6. GTM derslerinde verilen eserlerin solfejini kolaylıkla yapabilirim.	①	②	③	④	⑤	①	②	③	④	⑤
7. GTM derslerinde dinlediğim eserlerin usüllerini vurabilirim.	①	②	③	④	⑤	①	②	③	④	⑤
8. GTM derslerinde dinlediğim eserlerin makamlarını rahatlıkla anlayabilirim.	①	②	③	④	⑤	①	②	③	④	⑤
9. GTM derslerinde dinlediğim eserlerin seyirlerini rahatlıkla yapabilirim.	①	②	③	④	⑤	①	②	③	④	⑤
10. GTM ile ilgili yeni bir eser gördüğümde kolayca icra edebilirim.	①	②	③	④	⑤	①	②	③	④	⑤
11. GTM dersleri ile ilgili eserleri çalgıyla seslendirmede sorun yaşamam.	①	②	③	④	⑤	①	②	③	④	⑤
12. GTM dersleri ile ilgili eserleri sesimle seslendirmede sorun yaşamam.	①	②	③	④	⑤	①	②	③	④	⑤
13. GTM derslerinde arkadaşlarım kadar iyi olmadığımı düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤	①	②	③	④	⑤
14. GTM derslerine çok çalışsam bile başarılı olamayacağım inancındayım.	①	②	③	④	⑤	①	②	③	④	⑤